

Kulturarvet – ett arv med vidsträckta rötter

Vi har väl alla någon gång ärvt någonting, kanske när vi i barndomen fick ta över urvuxna kläder eller uttjänta leksaker efter dem som var äldre än vi själva. Då ärvde vi någonting efter ännu levande personer, men oftare förknippas nog arv med sådant som en död släkting eller vän efterlämnar. Och det är rentav möjligt att ära saker efter någon som man aldrig träffat.

I en skrivbordslåda därhemma ligger några ägodelar efter min farbror som dog i mitten av sextioalet, ett par år innan jag själv föddes. Vi träffades alltså aldrig, och ändå är de där småsakerna så betydelsefulla för mig att jag ogärna gör mig av med dem. De har blivit en del av mitt eget liv och gör, tillsammans med några foton och sådant som berättats om honom, att det ibland känns som om vi mötts i levande livet. De ger en konkret koppling till en svunnen tid som jag saknar egen erfarenhet av och bara kan försöka föreställa mig.

I år firas Europaåret för kulturarv, vilket är ett slags arv som omfattar hela samhället. Där inryms allt från byggnader till bildkonstverk efter tidigare generationer. Men det kan också vara mer abstrakta kulturyttringar som traditioner, litteratur, musik och språk. Det rör sig kort sagt om de kulturlager som vårt samhälle bygger på och behöver för att kunna leva vidare. Med ett biologiskt bildspråk skulle man kunna tala om samhällets genetiska kod.

Kulturarvet är spännande och dess kanske intressantaste egenskap är dess sammansatta karaktär. Tvärtemot vad somliga hävdar, är det varken statistiskt eller nationellt begränsat, utan något levande och föränderligt, ett träd med vidsträckta rötter som över lång tid hämtar näring från alla håll. Visserligen är kulturarvet ibland problematiskt – stundtals kan det rentav leda till konflikter – men främst ger det oss ett sammanhang att utnyttja i våra egna liv och förvalta åt kommande generationer.

För oss européer är det uppenbart att vi lever i en kultur där vi alltid hämtat intryck från varandra. Vårt gemensamma arv ger oss del i varandras liv och erfarenheter på ett sätt som tydliggör likheten mellan det individuella arvet och kulturarvet. Vi tar upp och återanvänder bitar ur det förflutna och från omvärlden så att ny mening skapas, ungefär som när ärvda saker fylls med ny innebörd sedan de hamnat hos oss. Det är någonting som vi ständigt bär med oss, både som samhälle och som individer.